

հրաշաւոր սեղան մի ի Սուրբ Աստուածածնայ Սրբոյ Գերեզմանի, յորմն յարեմտակողմ, ի յիշատակ ազգիս Հայոց. և ի հաստատութեան իւրոյ մեծագոր թագաւորութեան: Յամի Տեառն, 1301, յուլիս 13» (Մտորարք. էջ 95, նաև Սաւաղան, էջ 599-600): Հեթում Բ. շինած է նաև Ս. Յարութեան տաճարի սևարբ, ըստ Հաննեի (էջ 206). «Ի մէջ հինգերորդ կամարին շինեալ է Հեթմոյ թագաւորին մերոյ՝ լոկ սեղան մի անծածկոյթ պատարագամատոյց, որ յետոյ ասի ի նախնեաց թէ՛ տուաք զսեղանս Ղպտոց ազգին. որ և նոքա յեզրպտոս՝ ետուն ժողովրդոց մերոց եկեղեցի մի փոխան սորա. զի ո՛չ ունէաք եկեղեցի ի Մսր: Եւ յետոյ իշխան մի Ղպտոց եկեալ չըջապատեաց պատուհանօք և զբամբ. շինելով իբրև զմատուռ տախտակամածեալ զառաստաղն»: Հեթում Բ. Երուսաղէմ գտնուած միջոցին՝ կ'աւանդուի թէ՛ երկու յիշատակներ թողած է Հայոց Ս. Յակոբի վանքին մէջ. մին՝ իր սարհ արմուկի քանկարժեք զաւազանը, որ կը մնայ մինչև ցայսօր և տարին երկու անգամ կը ցուցադրուի (Հայ-վանես, էջ 89). միւսն՝ իր ալյանկարագրոյ անանասուփը, որ կը գտնուի այժմ Գիւմուրեօ (Չաւախք) Առաքել քհն. Կուրտինեանի մօտ: Երուսանդ Լալաեանց իր Ազգագրական Հանդեսի մէջ (1895, էջ 153-54) այս թանկագին մասնատուփի մասին կը գրէ՝ թէ ան ունի երկու երես, մին՝ կը պատկերացնէ Խաչեղու թիւնը Քրիստոսի, եւ միւսն՝ երկաթագիր արձանագրութիւն մըն է, զոր նոյնութեամբ կ'ընդօրինակենք. «Ես Հոց թագարս Հեթում, բզմ աշխատութիւն ժողովի նշխարքս սրբոց մէծին Ակոբա Մծպնա Հայրապետին եւ Նիկողոսոսի սքանչելագործին եւ Ստեփաննոսին նախապկարին եւ Պանդէլէոնի բժշկին զոր աստ կա պհպանութիւն հոգոյս և մարմնոյ իմոյ թովին էձՅՅ (=1296)ին մախսի Ի ին սբ նշանս շինվեցաւ.»: Կը պատմուի նաև թէ՛ այս մասնատուփը Կուրտինեան քհն. ի հայրը գներ է 800 բուպիլի Բարալէթցի Աղաջան Գալստեանէն, որ՝ Լալաեանցի Բարալէթ գտնուած միջոցին պատմեր է՝ թէ այդ սրբութիւնը մնացած է իր հօրը՝ Գալուստէն, որ Արտահանցի Սողոմոն անուն մէկու մը քով որդեգիր եղած է, այս Սողոմոնը եղբայր մը կ'ունենայ, որ Երուսաղէմի միաբան եպիսկոպոս մը ըլլալով նուիրակ էր Կարնոյ. վերջինս երբ Արտահան կուգայ իր եղբօրը՝ Սողոմոնի մօտ կը վախճանի, և եղբայրն ալ եպիսկոպոսին զօլքե-